

## ת"פ (חדרה) 54077-03-23 - מדינת ישראל נ' א. הכוח לשירותי כוח אדם בע"מ

ת"פ (חדרה) 54077-03-23 - מדינת ישראל נ' א. הכוח לשירותי כוח אדם בע"מ ואח'שלום חדרה  
ת"פ (חדרה) 54077-03-23  
מדינת ישראל  
באמצעות עו"ד ענאן דאגר  
נגד

1. א. הכוח לשירותי כוח אדם בע"מ

2. אדיב אגבריה

3. מחמד אגבריה שלושתם

באמצעות עו"ד קובי בר-לב ועידית קירזון

בית משפט השלום בחדרה

[24.01.2025]

כבוד השופטת נורית הרצמן אבי-יצחק

החלטה

בפניי בקשה לתיקון כתב האישום מטעם הנאשמים, שהוגשה במסגרת מענה מפורט לכתב האישום.  
רקע והשתלשלות דיונית

1. הנאשמת 1 היא חברה פרטית והנאשמים 2 ו-3 שימשו בתקופה הרלוונטית כמנהליה הפעילים. נגד הנאשמים הוגש  
כתב אישום הכולל רקע כללי ושני אישומים, כאשר באישום הראשון (הוא הרלוונטי לבקשה דנן) יוחסו לנאשמים  
עבירות לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 [להלן - חוק רישוי עסקים] ותקנות שהותקנו מכוחו, וכן עבירות לפי  
תקנות למניעת מפגעים (מניעת זיהום אויר וריח בלתי סבירים מאתרים לסילוק פסולת), תש"ן-1990 [להלן - תקנות  
למניעת מפגעים]. באישום השני מיוחסות לנאשמים עבירות לפי חוק שמירת הניקיון, תשמ"ד-1984.

2. על פי עובדות כתב האישום, בתמצית, החל משנת 2016 מפעילה נאשמת 1 באמצעות נאשמים 2 ו-3 תחנת מעבר לפסולת בעיר אום אל פחם הידועה גם כתחנת 'עין אלזיתונה' [להלן - תחנת המעבר או התחנה]. הרקע לכתב האישום סוקר את הדינים הרלוונטיים החלים - לשיטת המאשימה - על תחנת המעבר. האישום הראשון מייחס לנאשמים הפעלת תחנת המעבר ללא רישיון עסק ומבלי שיש בה את כל התשתיות הנדרשות לפי חוק רישוי עסקים ותקנות רישוי עסקים (ריבוי עבירות); עבירות של הפעלת אתר פסולת תוך אי קיום הוראות שנקבעו בתקנות למניעת מפגעים לפי תקנות 9 ו-12 לתקנות למניעת מפגעים (לנאשמים 2 - 3 מיוחסת גם עבירה לפי סעיף 11ג לחוק למניעת מפגעים); וכן ריבוי עבירות של איסור זיהום מים לפי סעיף 20כא(א) לחוק המים (לנאשמים 2-3 גם לפי סעיף 20כב לחוק זה). האישום השני עניינו פינוי וסילוק פסולת מתחנת המעבר אל מטמנות פסולת בלתי חוקיות בפזורה הבדואית בדרום הארץ, בין היתר באמצעות מוביל פסולת מסוים וזאת במהלך תקופה שלא תאחר מחודש ספטמבר 2018 ועד לסוף מרץ 2019.
3. בקשה קודמת של הנאשמים - לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק, נדונה בדיון מיום 19.9.24 וקבעתי כי יש צורך בבירור ראייתי מעמיק על מנת להכריע בטענות, ומשכך לא מצאתי לבטל את כתב האישום בשלב המקדמי, אלא הטענות יישקלו ויוכרעו במסגרת הכרעת הדין.
4. בתום הדיון דלעיל הוריתי על הגשת מענה מפורט לכתב האישום. המענה המפורט הוגש ביום 3.11.24 והוא כולל בחובו גם בקשה לתיקון כתב האישום, היא הבקשה שבפניי. ביסוד הבקשה עומדת טענת הנאשמים לפיה התקנות למניעת מפגעים אינן חלות על האתר מושא כתב האישום שהוא "תחנת מעבר לפסולת" ולכן נטען כי העובדות המתוארות בכתב האישום אינן יכולות להוות עבירה על תקנות אלה. התיקונים המבוקשים מתייחסים הן לרקע הכללי והן לחלק מהאישום הראשון. באשר לעבירות מתחום רישוי העסקים - הנאשמים לא כפרו בהן, אך טענו כי החובה לקיום הדרישות אינה מוטלת עליהם אלא על עיריית אום אל פחם. להשלמת התמונה אציין לגבי האישום השני, כי הנאשמים כפרו במלוא עובדותיו.
5. התיק קבוע לשמיעת ראיות לתאריכים 6.2.25, 11.2.25, 18.2.25. תמצית טענות הנאשמים
6. לטענת הנאשמים, באישום הראשון מיוחסת לנאשמים הפעלת תחנת מעבר. ואולם, לשיטתם, התקנות למניעת מפגעים אינן מתייחסות לתחנות מעבר לפסולת אלא רק לאתרים לסילוק פסולת. הנאשמים מוסיפים ומסבירים כי ההבדל בין השניים נעוץ בכך שאתר לסילוק פסולת הוא התחנה הסופית של הפסולת הנקלטת באתר, ואילו תחנת המעבר היא אך נקודת מעבר לפסולת בדרכה ליעדה הסופי.
7. הנאשמים מבססים טענתם על לשונה של תקנה 1 לתקנות למניעת מפגעים ועל פסק הדין בע"פ 36870-03-13 (מחוזי מרכז) חן המקום בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (16.12.13) [להלן - עניין חן המקום] בו נקבע - על פי הנתען - כי "מדובר בתקנות ספציפיות המתייחסות לאתרים לסילוק פסולת ותחולתן היא על אתרים אלה בלבד ולא על אתרים או שטחים אחרים".
8. משכך, עותרים הנאשמים למחיקת סעיפים וחלקי סעיפים מהרקע של כתב האישום ומן האישום הראשון, באופן שלא ייוחס לנאשמים דבר הנוגע לתקנות למניעת מפגעים. תגובת המאשימה

9. המאשימה טוענת כי דין הטענה להידחות, שכן התקנות למניעת מפגעים חלות גם על תחנת מעבר (למעט תקנות ספציפיות שהוחרגו). לתמיכה בעמדתו, הפנה ב"כ המאשימה לקביעתו המפורשת של בית המשפט המחוזי בחיפה בע"פ 11513-09-15 יוסיפוב נ' מדינת ישראל (23.2.16). [להלן - עניין יוסיפוב]. עוד הפנתה המאשימה לפסה"ד בעפ"א 4518-01-16 מדינת ישראל נ' חברת מ.מ.מ. מפעלי מטמנות מאוחדים (1998) בע"מ (2.6.17) שם נקבע כי יש להחיל את התקנות למניעת מפגעים גם על מפעל מחזור וליתן פרשנות מרחיבה החלה גם על אתר למיחזור פסולת.

10. לפיכך, עתרה המאשימה לדחיית הבקשה תוך חיוב הנאשמים בהוצאותיה. דיון והכרעה

11. התקנות למניעת מפגעים הותקנו על ידי השר לאיכות הסביבה בתוקף סמכותו לפי סעיפים 5, 7 ו-18 לחוק מניעת מפגעים, תשכ"א-1961 [להלן - החוק המסמיך]. תכליתן נלמדת אפוא, גם מהחוק המסמיך. ואלו ההוראות הרלוונטיות לענייננו [הדגשות הוספו]:  
מניעת ריח

3. לא יגרומ אדם לריח חזק או בלתי סביר, מכל מקור שהוא, אם הוא מפריע, או עשוי להפריע, לאדם המצוי בקרבת מקום או לעוברים ושבים.

.....

כללי ביצוע

5. השר יתקין, בתקנות, כללים לביצוע סעיפים 2 ו-3, ובין השאר רשאי הוא לקבוע מה הם רעש או ריח חזקים או בלתי סבירים.

....

7. השר רשאי להורות, בתקנות, על הצעדים שיש לנקוט למניעת כל הפרה של הסעיפים 2 או 3; תקנות כאמור יכול שיהיו כלליות או לסוגים.

תכליתן העיקרית של התקנות שהותקנו על פי החוק המסמיך (הרלוונטיות לענייננו) הן, אפוא, מניעת זיהום אויר וריח בלתי סביר.

12. בסעיף הגדרות בתקנות למניעת מפגעים מוגדר "אתר לסילוק פסולת" או "אתר" כ"מקום המשמש לפינוי ולסילוק פסולת". המדובר בהגדרה רחבה הכוללת כל מקום המשמש לפינוי ולסילוק פסולת שממנו עלול להיגרם מפגע של זיהום אויר או ריח חזק/בלתי סביר כעולה מסעיף 3 לחוק המסמך. אף הגדרת "מפעיל" (שעליו חלות בין היתר החובות לפי תקנה 9 שבהפרתה הואשמו הנאשמים) הינה רחבה וכוללת את הבעלים, המחזיק, מנהל האתר או מי שמפקח על תפעולו. כך ששילוב שתי ההגדרות מביא למסקנה ברורה שהחובות חלות גם על מי שמפעיל אתר לפינוי פסולת ולא רק לסילוקה. לזאת יש להוסיף את הוראת תקנה 11 אשר מחריגה את הוראות שלוש מהתקנות כך שלא יחולו על אתר המשמש תחנת מעבר לשינוע פסולת לשם סילוקה באתר אחר - מדובר למשל בהוראה העוסקת בכיסוי הפסולת באתר באופן מהודק, שברי כי אינה רלוונטית לתחנת מעבר. כך, שמכלל לאו אנו למדים הן - כלומר מכך שמחוקק המשנה קבע כי חלק מההוראות אינן חלות על תחנת מעבר, משמע שכל שאר התקנות חלות גם עליה.

13. למעשה, אין צורך להוסיף דבר לניתוחה המדוקדק והבהיר של כב' השופטת ת' נאות פרי בעניין יוסיפוב שעסק באחריות בעלי תפקידים בעיריית אור עקיבא לעבירות הנוגעות ל"תחנות מעבר" לפינוי פסולת באור עקיבא. בערעור הועלתה טענה דומה לזו שמעלים הנאשמים בענייננו, והטענה נדחתה מכל וכל, תוך שנקבע כי החוק והתקנות למניעת מפגעים חלים על כל סוגי האתרים העוסקים בטיפול בפסולת, הן אתרי קצה והן תחנות מעבר. וזוהי ההנמקה לקביעה דנן [ע"פ (מחוזי חי') 11513-09-15 שמחה יוסיפוב נ' מדינת ישראל (נבו 23.2.2016), פס' 27 - 29, הדגשות הוספו]:

"27. ראשית, לשון התקנות למניעת מפגעים מלמדת על כך שהכוונה היתה שבאופן עקרוני התקנות למניעת מפגעים (והחוק עצמו) יחולו על כל סוגי האתרים העוסקים בטיפול בפסולת, הן אתרי קצה והן תחנות מעבר. בתקנות למניעת מפגעים, בסעיף 1, מוגדר המונח "אתר לסילוק פסולת", כך: "אתר לסילוק פסולת" או "אתר" - מקום המשמש לפינוי ולסילוק פסולת". תקנה 11 לתקנות למניעת מפגעים, קובעת כי: "הוראות תקנות 6, 7 ו-10 לא יחולו על אתר המשמש תחנת מעבר לשינוע פסולת לשם סילוקה באתר אחר לסילוק פסולת". ויוער כי תקנות 6, 7 ו-10 עוסקות בדרישות לגבי קיומם של חומרי כיסוי לכיסוי והידוק פסולת באתר לסילוק פסולת וכן לצורך מניעת בעירות של הפסולת, קיומם של אמצעים מכניים לפיזורם של חומרי הכיסוי ונוהלים להפסקת בעירות באתר. מכאן, שאמנם המונח "אתר" מוגדר כמקום שאליו מפנים פסולת ובו מסלקים פסולת, אך מחוקק המשנה ראה לנכון להחריג את תחולתן של חלק מההוראות שבתקנות בהתייחס לתחנות מעבר, בעוד שיתר ההוראות חלות גם על תחנות מעבר. מכאן מתחייבת המסקנה הפרשנית, לפיה בהגדרה של "אתר לסילוק פסולת" הנזכרת מעלה, התכוון מחוקק המשנה לקבוע הגדרה רחבה, ולכלול בתוכה סוגים שונים של אתרים לטיפול בפסולת, ובין היתר - גם תחנות מעבר ולא רק מה שמכונה "תחנות קצה".

28. שנית, תכלית החוק והתקנות למניעת מפגעים הינה כפשוטה - למנוע מפגעים מסוגים שונים העשויים להתרחש, בין היתר, באתרי אשפה, ואין כל סיבה להוציא אל מחוץ לתחולת החוק והתקנות אתרים "זמניים" או אתרי מעבר. לא יעלה על הדעת לסבור כי הכוונה היתה לדאוג למיזעור מפגעי רעש, ריח או עשן וכו', שנגרמים מאתרים "סופיים" של אשפה ולאפשר מפגעים שכאלו שנגרמים מאתרים "זמניים" או לוותר על התקנת תקנות לגבי מתקנים זמניים או מתקני מעבר. ברי, לשיטתי, שהרצון היה להתקין תקנות לגבי מכלול האתרים אליהם מובלת האשפה, וכי הפרשנות חייבת להיות רחבה (כאשר תקנות מסוימות נמצאו כלא הולמות לגבי תחנות מעבר - והוחרגו, כמתואר מעלה). באשר לפרשנות המרחיבה שיש ליתן למונח בו עסקינן בחוק למניעת מפגעים והתקנות הרלבנטיות, אפנה אף לספרו של דניאל פיש, "דיני איכות הסביבה בישראל", בעמ' 495 ובעמ' 572-573 ולפסיקה הבאה הדנה באתרי פסולת פיראטיים (אשר אף הם באים בגדר האתרים אשר עליהם חל החוק למניעת מפגעים) - ע"פ (מחוזי נצרת) 1160/05 יצחק מירון נ' המשרד לאיכות הסביבה [פורסם בנבו] (11.10.05), פסקאות 15-16 לפסק-דינו של השופט אברהם, ורע"פ 7861/03 מדינת ישראל נ' המועצה האזורית גליל תחתון [פורסם בנבו] (8.5.2006).

29. שלישית, פרשנות המונח "תחנת מעבר" בחוק רישוי עסקים אינו יכול להביא למסקנה לפיה החוק למניעת מפגעים אינו חל על התחנות דכאן..... מ.מ.מ.כאן, שלכאורה, המונח "אתר לסילוק פסולת" בתקנות רישוי עסקים הוא אכן מצומצם יותר, ומתייחס אך ורק לאתר שבמהותו הינו "אתר קצה" ואינו כולל "תחנת מעבר". אלא, לשיטתי, מסקנה זו אינה מחייבת ככל שעסקינן בחוק למניעת מפגעים. יש אולי קושי מסוים עם העובדה כי בשני דברי החקיקה עשה מחוקק המשנה שימוש במונחים דומים באופן שונה, אך למרות חוסר הקוהרנטיות, אני מצטרפת לעמדת בית המשפט קמא לפיה "המדובר בתקנות שונות, אשר הותקנו מכוח חוקים שונים, להם תכליות שונות ומשך, עשויה להיות למונחים השונים פרשנות שונה". עוד יש לראות כי בתקנות רישוי עסקים יש חשיבות להבדלים שבין התחנות השונות שעוסקות בפסולת בשלבים השונים, ולכן מחוקק המשנה "טרח" וביצע הבחנה ברורה ומדויקת בין הסוגים השונים של אתרי הפסולת הקיימים ומאפייניהם (כמו גם בין סוגי הפסולת השונים ותוצריהם). הגדרות אלו דרושות הן, לצורך השגת תכלית החקיקה בהקשר לתקנות רישוי עסקים, אך שונה מצב הדברים בכל הנוגע לתקנות למניעת מפגעים, אשר תכליתן הינה "תכלית-על כללית" שביסודה מניעת מפגעים ולצורך השגתה, אין חשיבות מיוחדת להבחנה בין סוגי האתרים השונים.

לכן, הגם שאתר פסולת אחד אינו יכול לשמש בעת ובעונה אחת גם "תחנת מעבר" וגם "אתר לסילוק פסולת", על פי חוק רישוי עסקים ותקנות רישוי עסקים - יכול אותו האתר גם להוות "תחנת מעבר" לצורכי החלת תקנות רישוי עסקים וגם להוות "אתר לסילוק פסולת" לצורך החלת התקנות למניעת מפגעים.

נזכור עוד כי על פי הגישה המקובלת התכליתית לפרשנותו של טקסט משפטי, הליך הפרשנות של דבר חקיקה בנוי משני נדבכים שלובים, כאשר הנדבך הראשון, אשר מהווה את נקודת המוצא להליך הפרשני הוא לשון החוק, והכלל הוא כי יש ליתן לדבר החקיקה פרשנות שעולה בקנה אחד עם לשונו. ככל שבית משפט מוצא כי קיים יותר מפירוש לשוני סביר אחד, יש לעבור לנדבך השני, הוא תכלית החוק, ויש לבחור מבין המשמעויות הלשוניות האפשריות של החוק את זו שמגשימה בצורה הטובה ביותר את תכליתה של הנורמה ..... נוכח האמור, נחה דעתי כי אין להתערב בהכרעת הדין לפיה החוק למניעת מפגעים חל על שתי התחנות ויש לדחות את טענת המערערים בהקשר זה."

14. קביעה זו צוטטה בהסכמה גם על ידי ביהמ"ש המחוזי בבאר שבע בעפ"א 4518-01-16 מדינת ישראל נ' חברת מ.מ.מ. מפעלי מטמנות מאוחדים (1998) בע"מ (2.6.17) שעסק בשריפה שפרצה במפעל מיחזור שהקימה החברה הנאשמת בתור אתר הפסולת שהפעילה. בית המשפט קבע כי יש ליתן לתקנות למניעת מפגעים פרשנות מרחיבה ולהחילן גם על מפעל מיחזור (גם אלמלא היה חלק מאתר סילוק הפסולת) וזאת לאור תכלית התקנות (פס' 53 לפס"ד).

15. באשר לפסק הדין בעניין חן המקום, אליו הפנה ב"כ הנאשמים, אין בו כדי לסייע לנאשמים שכן הוא עסק באתר גזם ולא באתר לפינוי פסולת. מניתוחה של כב' השופטת רג'ניאנו בסעיף 20 לפסה"ד עולה כי לשיטתה התקנות למניעת מפגעים חלות על כל אתר פסולת - הן אתר סילוק סופי והן תחנת מעבר, אך לא על כל תחנת מעבר באשר היא. באותו מקרה, בימ"ש קמא קבע כי האתר הינו "לכל הפחות תחנת מעבר" (הגם שנוסח כתב האישום ייחס "אתר לקליטה וקיצוץ של פסולת גזם") והשתמש בכך כדי להרחיב את תחולת התקנות גם על אתר גזם. בהתייחס לכך הבהיר בית המשפט המחוזי בסעיף 20(ה-ו) לפסק דינו כדלקמן [הדגשות הוספו]:

"איני מסכימה עם קביעתו של בית משפט קמא כי מלשונה של תקנה 11 ניתן ללמוד שהתקנות מתייחסות לשני אתרים שונים - אתר לסילוק פסולת ותחנת מעבר שכן כותרתן של התקנות מדברת בעד עצמה וכך גם לשון של התקנות, שכולן מתייחסות לאתר לסילוק פסולת ויש בכך כדי לבטא את כוונת המחוקק. תקנה 11 לא שינתה דבר ודומי כי בית משפט קמא נקלע לטעות בסוברו שהתקנה מדברת על תחנת מעבר כיישות עצמאית.

אני סבורה, בהסתמך על ההגדרה של המילה "אתר" - "מקום המשמש לפינוי וסילוק פסולת" שבתקנה 1, שיש להשתמש בהגדרה של המילה "אתר" ולקרוא את תקנה 11 באופן הבא: הוראות תקנות 6, 7 ו- 10 לא יחולו על מקום המשמש לפינוי וסילוק פסולת המשמש תחנת מעבר לשינוע פסולת לשם סילוקה באתר אחר לסילוק פסולת. (ההדגשה שלי - ק.ר.)

תחנת מעבר אליה מכוונת התקנה, היא אתר לסילוק פסולת המשמש תחנת מעבר לשינוע פסולת. קריאה של תקנה 11, תוך שימוש בסעיף ההגדרות, עולה בקנה אחד עם כותרת התקנות ועם לשון של התקנות. תקנה 11 איננה באה להרחיב את היקף תחולתן של התקנות ולקבוע כי חרף האמור בהן, הן מתייחסות גם לאתר אחר, שהוא תחנת מעבר, כפי שקבע בית משפט קמא. נהפוך הוא. התקנה היא תקנה מצמצמת שקובעת שתקנות ספציפיות (7, 10 - 16) לא יחולו על מקום המשמש לפינוי פסולת שמשמש כתחנת מעבר לשינוע פסולת. המסקנה המתבקשת מהאמור לעיל היא שתחנת מעבר על פי התקנות היא אתר לסילוק פסולת, שאינו חייב לכלול תחנת מעבר.

ו. מהותו של האתר נושא כתב האישום.

בהסתמך על עדויותיהם של ארם וניסים, שהיו מהימנות על בית משפט קמא, ניתן לקבוע ללא היסוס כי האתר נושא כתב האישום הוא אתר לקיצוץ גזם כפי שנטען בכתב האישום.

העובדה שבאתר נקלטה פסולת גזם המעורבת עם פסולת אחרת, שחייבה מיון והעברת הפסולת, שאינה גזם, לאתר אחר, אין בה כדי לשנות את אופיו של האתר. "

16. כאן המקום להעיר כי האופן בו הציגו ב"כ הנאשמים את קביעתו של ביהמ"ש המחוזי מרכז בעניין חן המקום (כדוגמא לכך שלכאורה "בתי המשפט פסקו לא אחת") תוך הסתפקות במשפט הפתיחה של הניתוח לפיו "מדובר בתקנות ספציפיות המתייחסות לאתרים לסילוק פסולת ותחולתן היא על אתרים אלה בלבד ולא על אתרים או שטחים אחרים" (פס' 20(א) לפסה"ד), מהווה לטעמי הוצאת דברים מהקשרם, לכל הפחות. זאת היות ומהניתוח בשלמותו עולה כאמור, כי הקביעה כלל איננה רלוונטית למקרה עסקינן, שבו מדובר (לפי הנתען בכתב האישום) באתר לסילוק פסולת המשמש תחנת מעבר לשינוע פסולת, שאליו בהחלט מתייחסות התקנות גם אליבא דפסק הדין חן המקום. בנסיבות אלה, עתירת המאשימה להטלת הוצאות בגין הבקשה אינה נטולת בסיס, אך לפני משורת הדין אמנע מכך בשלב הנוכחי.

17. לאור כל האמור לעיל, הבקשה לתיקון כתב האישום - נדחית בזאת.

18. לשם ייעול שלב ההוכחות, יגיש ב"כ המאשימה תיק מוצגים מוסכם, הכולל ראיות קבילות, עד ליום 3.2.25. כמו כן, מעיון בתיק הנט עולה כי חרף החלטתי מיום 19.9.25, ב"כ המאשימה לא הודיע למזכירות ביהמ"ש אלו עדי תביעה הוא מבקש לזמן לכל אחד ממועדי ההוכחות ולכן טרם זומנו עדים. לפיכך, ולאור סמיכות מועדי ההוכחות על ב"כ המאשימה להודיע לאתגר אלו עדים הוא מבקש לזמן לכל אחד מהמועדים, המזכירות תנפיק הזמנות והמאשימה תזמן את עדי התביעה במסירה אישית (ו/או טלפונית), לכל הפחות למועד ההוכחות הראשון.

ב"כ הנאשמים יודיעו לב"כ המאשימה בהקדם לגבי עדי תביעה שהם מוותרים על חקירתם.

המזכירות מתבקשת להמציא ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ד טבת תשפ"ה, 24 ינואר 2025, בהעדר הצדדים.